# Hallituksen esitys tekijänoikeuslain muuttamisesta

HE 43/2022 vp

Talousvaliokunnan kuuleminen 27.5.2022

Minna Aalto-Setälä

KESKUS-
**KAUPPAKAMARI**

# Sopimussuhteiden sääntely

## Oikeus asianmukaiseen ja oikeasuhtaiseen korvaukseen

- Voimassa oleva 29 §:n mukaan sopimusehdon sovittelu on mahdollista paitsi silloin, kun sopimus on alun perin ollut kohtuuton, myös silloin, kun sopimusehto myöhemmin muodostuu kohtuuttomaksi muuttuneista olosuhteista johtuen. Säännös menee direktiiviä pitemmälle, koska myös muita kuin korvausta koskevia sopimuksen ehtoja voidaan kohtuullistaa
- Uusi säännös ei ole tarpeellinen, koska nykylaki vastaa direktiivin vaatimuksia

# Sopimussuhteiden sääntely

## Oikeus vaatia korvauksen kohtuullistamista muuttuneiden olosuhteiden johdosta

- Direktiivin säännös on ollut Suomessa pitkään mahdollista kohtuuttomien sopimusehtojen sovittelua koskevien oikeustoimi- että tekijänoikeuslakien säännösten kautta.
- Koska on jo asianmukaiset säännökset, ei ole tarvetta muuttaa HE:ssä esitetyllä tavalla tekijänoikeuslain säännöstä lisäämällä siihen uusia elementtejä

# Sopimussuhteiden sääntely

## Uusi tekijän oikeus tietoon teosten hyödyntämisestä

- HE:n säännös ja sen perustelut ovat kovin avoimet ja tulkinnanvaraiset, mikä aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa erityisesti pk-sektorille.
- Taannehtivuus? HE:ssä ei ole selvennetty kuinka monelta vuodelta taaksepäin tekijällä on oikeus vaatia selvitystä.
- Selvityksen sisältämien liikesalaisuuksien suoja tulisi turvata paremmin. Esimerkiksi se mihin tekijä saa käyttää selvityksen sisältämiä liikesalaisuuksia, olisi syytä selventää.

# Sopimussuhteiden sääntely

## Uusi tekijän oikeus peruuttaa tekijänoikeuden luovutus

- Kyse huomattavasta puuttumisesta sopimusvapauteen, mistä aiheutuu oikeudellista epävarmuutta.
- Ongelmallinen tilanne, jossa teoksesta on syntynyt useita versioita, joista julkaistavaksi on valittu yksi. Esim. kuvauksessa otettu valokuvasarjasta julkaistaan vain yksi kuva. Jos kuvaaja voisi peruutusoikeuteen vedoten itse julkaista myös muut sarjan kuvat, syntyisi epäterve kilpailutilanne kuvaajan ja toimeksiantajan välille. Tämän ei tulisi olla mahdollista.

→Uusia tekijälle tulevia oikeuksia tulee selventää

# Televisiotoiminnan sääntely

- Verkkolähetys- ja DSM-direktiivien mukaan lähetystoiminnassa oikeudet hankitaan suoraan sopien oikeudenhaltijoilta. Suomessa TV-yhtiöt ovat perinteisesti hankkineet oikeudet niin maanpäälliseen lähetystoimintaan kuin kaapelilähetyksiä varten.
- TV-kanavien jakelua koskevien säännösten tulee olla teknologianeutraaleja. Jakelutavalla ei ole merkitystä arvioitaessa sitä, onko kysymys alkuperäisestä lähettämisestä, edelleen lähettämisestä tai suorasta siirrosta, vaan tekijänoikeudellisessa arvioinnissa merkityksellistä on toiminnan luonne.
- TV-toimintaa koskevat säännökset ja perustelut ovat nyt epäselviä. Jos niitä ei selvennetä, uusi laki tulee aiheuttamaan oikeudellista epävarmuutta ja kielteisiä vaikutuksia TV-markkinoihin.

# Alkuperäisen lähettämisen määritelmä tulee lisätä

- HE:ssä jää epäselväksi, mitä on alkuperäinen lähettäminen.
- Suomessa vapaasti vastaanotettavien TV-kanavien alkuperäistä lähettämistä toteutetaan esimerkiksi antenni-, kaapeli-, IPTV- ja verkkolähetyksinä (ns. OTT-jakeluna). Suomessa mikään TV-yritys ei omista omaa jakeluverkkoa, vaan alkuperäinen lähettäminen toteutetaan näissä verkoissa muun osapuolen kuin alkuperäisen TV-yhtiön toimesta.
- Käsitteen tärkeyden vuoksi alkuperäisen lähettämisen määritelmä tulee selventää siten, että **alkuperäistä lähettämistä on millä tahansa tekniikalla ja yleensä alihankkijoita käyttäen lähettäjä- eli TV-yhtiön toimesta tai valtuuttamana toteutettava lähettäminen yleisölle**.

# Edelleen lähettämisen määritelmä tulee tarkentaa

- HE:ssä jää epäselväksi se, mitä on edelleen lähettäminen, mistä aiheutuu oikeudellista epävarmuutta.
- **Edelleen lähettäminen** tulee määritellä **lähetyksen saattamiseksi yleisön vastaanotettavaksi muun osapuolen kuin sen lähettäjä- eli TV-yrityksen toimesta, jonka toimesta tai jonka valvonnassa ja vastuulla kyseinen alkuperäinen lähetys lähetettiin**.
- **Lisäksi** määritelmän tulee sisältää se, että edelleen lähettämistä voi olla **ainoastaan alkuperäisen lähetyksen lähettäminen uudelle yleisölle**.
- 25 h §:ään tulee lisätä uusi momentti:

*Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 25 f §:n mukaiseen lähettämiseen eli kun lähetys tapahtuu lähettäjäyrityksen toimesta tai valvonnassa ja vastuulla millä tahansa teknologialla samanaikaisesti ja muuttumattomana*.

# Suoran siirron määritelmä tulee selkeyttää

- HE:ssä suoraa siirtoa koskevat säännökset ja niiden perustelut ovat epäselviä.
- Suomessa ei ole tällä hetkellä suoran siirron menetelmään perustuvaa liiketoimintaa.
- Suomessa TV-yhtiöt siirtävät lähetyssignaalin jakelijalle kuitua pitkin ns. teknisellä suoralla siirrolla. Tällöin ohjelmia ei lähetetä direktiivin tarkoittamalla suoran siirron menetelmällä.
- Määritelmää selkeytettävä siten, että **signaalin tekninen siirto TV-yhtiöltä jakelijalle alkuperäistä lähettämistä varten ei ole direktiivin tarkoittamaa suoraa siirtoa.**

# Suora sopiminen tulee olla mahdollista myös suoran siirron osalta (25 m §)

- Suoran sopimisen tulee aina olla mahdollista ja kollektiivihallinnointi vain täydentävä erityistilanteissa.
- Suomessa TV-yhtiöt sopivat suoraan oikeudenhaltijoiden kanssa TV-lähetyksiin sisältyvistä oikeuksista tavoittelemilleen yleisöille riippumatta jakelutavasta.
- HE:ssä suoran siirron menetelmän osalta ei ole mahdollistettu suoraa sopimista. Perusteluissa todetaan, että "ilman sopimuslisenssijärjestelmän tukea ei tällaisen toiminnan aloittaminen Suomessa olisi myöskään mahdollista", mikä ei pidä paikkaansa. Kun lähettäjä- ja jakelijayhtiöt tuntevat toisensa liiketoiminnan kautta, oikeuksien hankkiminen kattavasti voi olla myös jatkossa mahdollista.

# Suora sopiminen tulee olla mahdollista myös suoran siirron osalta (25 m §)

- Suoran sopimisen tulee olla mahdollista myös suoran siirron menetelmällä, mistä syystä **lain 25 m §:ään tulee lisätä uusi 2 momentti** seuraavasti:

  *Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta teoksen lähettämiseen suoran siirron menetelmällä, jos tekijä on luovuttanut oikeuden teoksen lähettämiseen suoran siirron menetelmällä sille lähettäjäyritykselle, jonka lähetystä lähettäminen suoran siirron menetelmällä koskee.*

# Verkkosisällönjakopalvelut

- Uusi ehdotettu 6a luku koskee verkkosisällönpalveluita ja se perustuu DSM-direktiivin 17 artiklaan.
- EUT antoi 17 artiklan osalta 26.4.2022 tuomion (C-401/19). EUT katsoi, että jäsenvaltioiden tulee saattaessaan voimaan 17 artiklan toteuttaa tuomion mukainen oikeuksien välinen tasapaino. **Verkkosisällönjakopalvelua ei saa asettaa tuomarin rooliin**, sillä se vaarantaisi sananvapauden toteutumista verkkomaailmassa.
- Säännöstä tulee muuttaa ja tarkentaa niin, että se vastaa tuomion vaatimuksia.

# Verkkosisällönjakopalvelut

**Vaihtoehtoinen menettely erimielisyyksien ratkaisemiseksi**

- HE:n mukaan käyttäjän ja tekijän välisen tekijänoikeudellisen riidan ratkaisemista varten perustettaisiin uusi menettely, jota valvoisi opetus- ja kulttuuriministeriö.
- Aiemmin asian hoitaminen oli sijoitettu Patentti- ja rekisterihallitukseen, mikä olisi parempi vaihtoehto.

KESKUS-
**KAUPPAKAMARI**

**kauppakamari.fi**

#Keskuskauppakamari

@K3FIN

**Minna Aalto-Setälä**
**Lakimies**
**044 032 0054**